

Zavezniška intervencija v Rimu

Anglija in Francija bosta izjavili po angleškem veleposlaniku italijanski vladi, da nimata nobenih sovražnih ali napadalnih namenov proti Italiji in sta pripravljeni, pričeti z njo pogajanja o vseh spornih vprašanjih

RIM, 7. maja. Havas. Angleški veleposlanik sir Percy Lorraine, ki se je po daljšem bivanju v Londonu vrnil v Rim, bo po nalogu londonske vlade obiskal italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana in razpravljal z njim o nastalem položaju v razmerju med Italijo in Anglijo, odnosno tudi Francijo. Kakor se zadržuje, bo veleposlanik izjavil uradno, da Anglija in Francija nimata nobenih napadalnih ali sploh sovražnih namenov nasproti Italiji in želita le, da ostane strogo nevtralna. Anglija in Francija sta tudi pripravljena pričeti z Italijo pogajanja o vseh spornih vprašanjih, v kolikor bi bila takega značaja, da bi jih bilo mogoče z obsejstransko dobro voljo zadovoljivo urediti. Zaradi tega se pričakuje, da bodo prihodnji dnevi velikega pomena za razčiščenje položaja Italije in sploh situacije na Sredozemlju.

Zavezniki za pogajanja

LONDON, 7. maja. Reuter. Uradno je bilo izjavljeno, da so neresnične vesti, po katerih naj bi bila izvršila Italija v Londonu demaršo zaradi angleških in zavezniških priprav v Sredozemlju. Prav tako se izjavlja, da nima Velika Britanija nobenih napadalnih ali sovražnih namenov nasproti Italiji. Zadnji vojaški ukrepi v Sredozemlju so bili izdani samo zaradi

sovražnega pisanja italijanskih listov in agresivnih izjav nekaterih italijanskih politkov proti zaveznikom. Velika Britanija ne bo s svoje strani storila ničesar, kar bi moglo voditi do konflikta z Italijo in je nasprotno, vedno pripravljena sporazumeti se z Rimom o vseh vprašanjih, o katerih meni Italija, da bi bila potrebna diskusija.

Sodba diplomatskih krogov

RIM, 7. maja. Ass. Press. Izjave Anglije in Francije, da nimata nasproti Italiji nobenih sovražnih ali napadalnih namenov, kakor tudi njuno stališče, da ne želita s svoje strani razširitve vojne niti na Sredozemlje niti na evropski jugovzhod in da so vse odredbe, ki so bile z njune strani izdane le varnostnega značaja za primer tuje iniciative, so zbudile v rimskih diplomatskih krogih precejšnjo pozornost. Prav tako se z velikim zani-

manjem pričakuje akcija angleškega veleposlanika sir Percyja Lorraineja v Rimu, ki bo po dobljenih informacijah znova ponudil italijanski vladi pogajanja Anglije in Francije glede italijanskih zahtev. Poznavalci položaja pa ne pričakujejo veliko od teh akcij, ker se tako v italijanskem tisku kakor tudi na političnih mestih vedno bolj odločno naglašja, da je za pogajanja z zavezniki že prepozno. Posebno se komentira Farinaccijsva iz-

java, ki je dejal med drugim, da so zavezniki hoteli vojno in jo bodo tudi imeli.

Drugače pa je položaj na Sredozemlju nespremenjen.

Mnenje angleškega tiska

LONDON, 7. maja. United Press. »Daily Mail« je objavil članek, v katerem pravi, da je Mussolini trdno prepričan, da bo v tej vojni zmagala Nemčija, in sicer še tekom letošnjega leta. Zaradi tega je sklenil pričeti v teku sedanjih treh mesecev svojo akcijo na vzhodu. Ako bi se mu načrti posrečili, bi ostala nekatera zavojevana področja kot sestavni del Italije. Italijanski načrti se pa dajo uresničiti samo s pomočjo italijanske bojne

mornarice. K temu je pa treba prišteti še 25.000 delavcev, ki jih je že zbrala na Balkanu, kamor bi v primeru potrebe lahko pošiljala tudi svoje čete. V Italiji so prepričani, da bi se njihova akcija posrečila brez velikih žrtev, kakor vdr Sovjetske zveze na Poljsko. Verjetno je, da bo Italija pričela svoje akcije dne 24. maja, na dan obletnice vstopa v svetovno vojno, ali pa šele potem, ko bo pospravila svojo žetev žita.

FRANCOZI O NEMŠKIH VESTEH

PARIZ, 7. maja. Havas. Nemška propaganda nadaljuje s prizadevanjem, prikazati nevarnost, ki je nastala v Sredozemlju zaradi varnostnih ukrepov Francije in Anglije. Sinoči ob 19. je dajal nemški poročevalec vesti iz vseh balkanskih prestolnic. Nemški tisk širi s prozornim namenom netočne vesti.

SODBA SOVJETSKEGA LISTA

MOSKVA, 7. maja. United Press. Glasilo sovjetske sindikalne zveze »Trud« piše v nekem članku, da je Anglija bila prisiljena premestiti svojo mornarico s Severnega na Sredozemsko morje. List komentira zelo ostro umik zaveznikov iz Norveške in govori o veliki verjetnosti, da bo tudi Italija vstopila v vojno na strani Nemčije. Ob koncu napada Anglijo zaradi Norveške, ki da je postala nova žrtev angleškega imperializma.

SODBA AMERIKE

WASHINGTON, 7. maja. Foreign Policy Association objavlja poročilo, v katerem trdi, da Italija ni samo izpostavljena zavezniškim napadom v Evropi in v kolonijah, ampak da tudi njeni gospodarski viri niso zadostni za večjo vojno. To poročilo je sestavil Robert Gale Woolbert. Objavljeno je bilo istočasno kakor izjave ameriških državnikov, da bodo uporabili ves gospodarski pritisk, da preprečijo Italiji da razširi vojno na Sredozemlje in na Balkan.

PRIPRAVE V SUEZU

KAHIRA, 7. maja. Havas. Pomorski strokovnjaki preučujejo možnost posebnih tehničnih ukrepov v Suezu in v sueškem pristanišču za primer razširitve vojne na Sredozemlje. Razpravlja se tudi o predlogu o položitvi drugega tira na železnici, ki veže Suez s Kairo.

Pred spopadom za severno Norveško

Po švedskih poročilih prilažajo Nemci v Narvik nove čete z letali, na morje so pa poslali večjo skupino podmornic, ki naj bi presekala zavezniške zveze

NEMŠKO POROČILO

BERLIN, 7. maja. DNB. Vrhovno vojno poveljstvo poroča: V odseku Narvika včeraj ni bilo večjih operacij, opazili pa smo, da zbira sovražnik večje topniške sile. Če tam v Narviku na pomoč hitečim letalom se je posrečilo zadeti neko angleško bojno ladjo s težko bombo, razgnati neko sovražno taborišče in zažgati skladišče municije, ki je eksplodiralo. Iz Gronga so nastopile naše čete pohod proti severu. V južni in srednji Norveški se je nadaljevala pomirjevalna akcija, ki je sedaj v glavnem končana. Gorska trdnjava Hegra je sedaj popolnoma v naši oblasti. Naše izvidnice so dospete vzhodno od Røresa do bližine švedske meje. Pri napadih na zahodni obali sta bila poškodovana dva angleška hidroplana. V Kattegatu sta dve naši letali zajeli poškodovano angleško podmornico. Pri Terscheilingu sta bili sestreljeni dve sovražni letali. Na zahodnem bojišču nobenih dogodkov.

DOVAŽANJE ČET Z LETALI

RIGA, 7. maja. Stefani. Po vesteh iz Stockholma prevažajo Nemci iz južne Norveške neprestano z letali čete k Narviku, da okrepe tamkajšnje posadke za odločilen sunek proti nasprotniku.

ŠVEDSKE INFORMACIJE

STOCKHOLM, 7. maja. Exchange Telegraph. Po sem dospelih poročilih, so se Nemci po zavzetju južne in srednje Norveške odločili pregnati zaveznike tudi iz severne Norveške. V ta namen so se že pričele nemške priprave, ki obstajajo v glavnem v aktivnosti letalstva in podmornic. Nemška letala dovažajo v Narvik nove čete. Pri tem je na delu okoli sto nemških transportnih letal. Istočasno je Nemčija odposlala proti Narviku

celo flotiljo podmornic, katerih naloga je, napasti zavezniške boje in transportne ladje pred Narvikom in onemogočiti pomorsko zvezo med Anglijo in Narvikom. V boje pri Narviku pričinja posegati tudi nemško bojno letalstvo, dasi je najbližje nemško letališče oddaljeno sedaj od Narvika celih 500 kilometrov. Istočasno so Nemci sklenili napredovati tudi po kopnem na sever in tako zagospodariti nad vso Norveško, iz katere bi se morali zavezniki popolnoma umakniti. V poučenih krogih pa ne verujejo, da bi se Nemcem te operacije posrečile, ker so zavezniške sile pri Narviku premočne.

ANGLESKE INFORMACIJE

LONDON, 7. maja. Reuter. Po poročilih iz Narvika, se razvijajo tam še dalje

Govor generala Ironsidea vojakom

LONDON, 7. maja. Reuter. Včeraj, malo po izkrcanju francoskih in angleških čet v neki severni luk, je glavni poveljnik angleških čet, general Ironside nagovoril vojaše: »Angleški in francoski borci iz srednje Norveške, ki ste se poslavlili v teh bojih, vam izražam svoje občudovanje, cenec vaše napore, ki ste jih vložili v obrambo zavezniških idealov. Vsak od vas predobro ve, pod kakšnimi okolnostmi in s kakšno močjo so se naše čete borile na Norveškem proti Nemcem in vremenu. Vsakega boste lahko izpovedali hrabra dejanja, pa tudi junaštva naših letalcev, veliko drznost francoskih alpskih lovcev s plavimi kapami. Nikar ne mislite, da ste bili primorani, umakniti se iz Norveške. Višja sila je terjala, da ste odšli. Bili

boji med zavezniškimi in nemškimi četami, dasi divjajo nad vsem ozemljem veliki snežni viharji. Zavezniki napadajo nemške postojanke posebno s topovi s kopnega in z morja. Nemške postojanke leže izven Narvika samega. Opaža pa se večja aktivnost nemških letal, ki so krožila včeraj tudi nad skrajnim severom Norveške ter bombardirala celo Kirkenes na norveško-finski meji in nekatere druge kraje v tej pokrajini. V bojih pred Narvikom ni bilo doslej še nobenih pomembnejših odločitev. Boji so zaradi vremena in terena zelo težavni.

LONDON, 7. maja. Havas. Izve se, da je letalska eskadrilja, ki je operirala nad Stavangerjem, naletela na močan odpor sovražnih protiletalskih topov in letal. Pri tem je izginil vodja eskadre Doren.

ledenele reke. Ko so jih napadli nemški bombniki, so se čete umaknile k Dombasu, od tam so potovali 20 km z železni-

General IRONSIDE

co. Ker so Nemci nadaljnjo progo razrušili, so morali 30 km peš skozi neki tunel, ki so ga Nemci obstreljevali. Do Andersnesa so te čete napravile 320 km marša v štirih dneh. Morala čet je kljub temu ostala na višini.

Švedi hočejo biti svobodni

STOCKHOLM, 7. maja. Havas. Poveljnik švedske vojske, general Arvion je v svojem govoru po radiu med drugim dejal: »Če nas bodo prišli prisilili, da bomo morali seči po orožju, se dobro zavedamo, kaj je vojna. Vse žrtve in škoda bo pozneje povrnjena, ker znamo ceniti svobodo, ki je bomo spet dobili. Če bi se postavili pod okrilje tujcev, bi ne bili več svobodni. V boju proti tujemu protektoratu smo pripravljeni žrtvovati življenje. Kaj nam pomaga, če ostanemo živi pod tujo zaščito, če pa izgubimo svobodo. Švedi naj bodo hrabri, kakor so bili vselej v zgodovini njihovih prednikov.«

Možnot nemškega napada na Anglijo

RIM, 7. maja. United Press. Italijanski listi razpravljajo o možnosti neposrednega nemškega napada na Anglijo in menijo, da tak napad ne bi bil izključen in bi tudi lahko uspel. Nemški pohod na Norveško, ki je bil generalna vaja za tak napad, se je popolnoma posrečil. Sedaj, ko imajo Nemci v svojih rokah vsa pomorska in letalska oporišča na Norveškem, bi lahko vrgli od tam svoje čete na Angleško. Transporte in operacije bi podpiralo nemško letalstvo, ki se je iz-

kazalo na Norveškem kot uspešnejša sila kakor angleško bojno brodovje. Italijanski listi menijo, da ima Anglija več slabo zavarovanih točk in da nima predvsem zadosti vojaštva, ki bi se Nemcem lahko postavilo v bran v primeru, da bi se jim posrečilo izkrcati tam svoje čete. Angleški vojniki tudi niso dorasli nemški bojni tehniki. Listi zaključujejo, da je tista Anglija, ki je hotela na severu ogražati Nemčijo, sedaj sama direktno ogrožena.

S polovičarstvom ni mogoče zmagati

LONDON, 7. maja. Reuter. Listi se bavijo z debato na zasedanju parlamenta in menijo, da bo imela širok obseg. »Po izkušnjah na Norveškem morajo zavezniki pravilno oceniti moč nasprotnika. Zmaga se ne more doseči s polovičarskimi ukrepi. S čisto vojaškega stališča neuspeh na Norveškem ni takšne prirode, da bi mogel imeti vpliv na končno zmago. Pravi pomen umika pa je v tem, da je treba v bodoče več previdnosti in energije. Treba je pravilno oceniti nasprotnikovo moč in temu primerno izvajati odločilni udarec.

Trdno verujemo, da so voditelji sedanje vojne na zavezniški strani prepričani o potrebi, pokazati svojo dejansko moč, kar je nujno potrebno ne le glede nevtralcov, temveč zaradi vsega sveta. Od tega zavisi tudi nadaljnji uspešno delo naše diplomacije. Narod zahteva dejanj, ki naj prepričajo, da bi zmagala Nemčija. Prenehati je treba z nevarnimi eksperimenti in preiti v totalno vojno.« Delavski »Daily Herald« sumi, ali je sedanji ministrski predsednik dorasel veliki nalogi.

Turčija bo izvršila svojo dolžnost

CARIGRAD, 7. maja. Exchange Telegraph. Turški dnevnik »Tan« je objavil članek, v katerem pravi, da je Turčija z ozirom na možnosti ogrožitve miru na Balkanu ali na Sredozemlju vsak trenutek pripravljena stopiti z vso svojo bojno silo na stran zaveznikov. Za enkrat je sicer mogoče, da predstavlja zadržanje Italije samo eno izmed faz živčne vojne in še ne pomeni, da namerava v resnici vstopiti v vojno. Ako pa se bo vojna je

razširila tudi na ta del sveta, bo Turčija v polni meri izvršila svojo dolžnost, ki ji jo nalagajo njeni lastni interesi, kakor tudi pogodbe, ki jih je prostovoljno sklenila s svojimi prijatelji. Pri tem je pa treba upoštevati, da bo stal na isti strani kakor Turčija tudi ves ostali muslimanski svet, ki se ne da zbežati in razdeliti po tuji propagandi. Zaradi tega gleda Turčija lahko s popolnim mirom nasproti vsem dogodkom, ki pridejo.

Koht o vzrokih nemške zmage

LONDON, 7. maja. Predstavniki tiska so vprašali norveškega zunanjega ministra o delu narodnih socialistov na Norveškem. Koht je dejal, da je na Norveškem mnogo zelo aktivnih nacistov. Nismo mogli ugotoviti, ali so bili v prvih dneh invazije res izdajalci države. Nemci so uspeli predreti le zaradi svoje izredne naglice. Napada nismo pričakovali. Šved-

sko nismo zaprosili za pomoč, ker je nismo hoteli potegniti v vojno. Dovolj je trpela že Norveška, ni treba da bi bila tudi Švedska padla v gorje vojne. Koht je nato demantiral izmišljene vesti o polaganju min v Oslofjordu in drugod. Obiskal je Chamberlaina in Halifaxa ter z njima razpravljaj o nadaljnjem sodelovanju v vojni.

Položaj v luči francoskega tiska

PARIZ, 7. maja. Havas. Vprašanje, ali bo šla Italija z Nemčijo, še vedno zanima francoski tisk. Splošno mnenje je, da skuša Nemčija na vse načine izvabiti Italijo na svojo stran. Glavno pozornost z bojišč zbujaajo operacije okrog Narvika. Kot najznačilnejši dogodek zadnjih dni je pa Chamberlainov govor v parlamentu. Francija je odločena, da vodi vojno do kraja. Na vidnem mestu prinašajo listi vesti o vrnitvi junaške podmornice, ki je v Severnem morju potopila eno izmed nemških preganjalk in ušla mnogim ladjam

ter letalom. Leon Blum je mnenja, da bi mogla Italija voditi vojno akcijo samo z Nemčijo. Takšna akcija bi bila spremljana tudi z boji na zahodni fronti. »Ordre« meni, da je formula nevojskovanja plod dogovora totalitarnih sil. List naglašja globok vtis, ki ga je napravila v Italiji energična izjava turške vlade, da bodo muslimanske države nastopile proti vsakemu, ki bi jih hotel razdvojiti in porušiti saadabaski pakt, stvorjen med Turčijo, Iranom, Irakom in Jemenom.

Promet v Rokavskem prelivu ustavljen

LONDON, 7. maja. Ass. Press. Zaradi položitve magnetnih min na južno-vzhodni obali Anglije je pomorski promet po Rokavskem prelivu med Folkestoneom, Ostendeom in Londonom začasno ustavljen.

DOGODIVŠČINE FRANCOSKE PODMORNICE

PARIZ, 7. maja. Havas. V neko francosko luko se je vrnila podmornica, ki je pred dnevi potopila v Severnem morju neko nemško podmornico. Podmornica je bila namenjena na Norveško; sredi Severnega morja se je pa srečala z dvema nemškima podmornicama. Ena izmed teh jo je napadla, toda srečno je ušla torpedu. Umik je bil dramatičen. Francoska 750 tonska podmornica, ki jo je preganjala nemška nasprotnica in skupina nemških patrolnih ladij, se je morala umikati skozi miska polja ter na spreten način prevarati sovražnika. Uspelo ji je potopiti nemško zasledovalko. Komaj je ušla eni nevarnosti, so jo napadli nemški bombniki. V teku dveh dni je morala

podmornica 13 krat pod gladino. Srečno je ušla bombam in se vrnila v svojo bazo. Francoski admiral je odlikoval vso posadko z vojnim križcem.

NOVA GRŠKA ŽELEZNICA

ATENE, 7. maja. ATA. Včeraj so na svečan način otvorili novo železniško progo Mirinaca—Kajenzi v Traciji. Svečanosti so prisostvovali kralji, prestolonaslednik, predsednik vlade Metaxas in drugi odličniki. Minister Nikolaidis je govoril o vladnem programu za javna dela, katerih preračun znaša 7324 milijonov grških drahem. Iz teh sredstev je tudi bila zgrajena nova proga, ki so jo gradili pod vodstvom grških inženirjev. Prebivalstvo je priredilo vladarju in odličnikom navdušene manifestacije. Po otvoritvi je odšel kralj v Amfipolis ter si ogledal spomenik, postavljen iz sredstev ameriškega poslaništva. Od tod je nadaljeval pot v Kavalo, pozdravljan povsod od naroda.

V ROMUNIJ NE BO REKONSTRUKCIJE

BUKAREŠTA, 7. maja. Reuter. Na odločujočem mestu demantirajo vesti o rekonstrukciji vlade.

Vrnitev francoskih čet v Anglijo

LONDON, 7. maja. Reuter. V nedeljo so se izkrcali v neki luki na zahodni škotski obali francoske čete, ki so sodelovale v bojih na Norveškem. Neki francoski major je dejal novinarjem, da pri izkrcanju niso opazili Nemcev. »Podnevi smo se pred nemškimi bombniki skupaj s domačini skrivali po gozdovih, ponoči so se operacije razvijale. Prišli smo v stik z angleškimi in norveškimi četami. Žal nam je, da smo morali zapustiti Norveško, ne da bi se bili spustili v boj z nasprotnikom in pomerili z njim svoje moči.« ŠB-tt cenmean- rdgo rdg rdg rdggg

ROOSEVELT PREKINIL ODMOR

WASHINGTON, 7. maja. Reuter. Roosevelt je dejal novinarjem, da se vrača prej v Washington zaradi nerivoze, ki se pojavlja po zadnjih dogodkih v Evropi.

ZADUŠNICA ZA GENERALOM STJEPANEKOM

PARIZ, 7. maja. Havas. V evangeličanski cerkvi v Parizu je bila maša za pokojnega češkoslovaškega generala Stjepaneka, ki se je ubil ob priliki letalske nesreče dne 4. maja l. 1919 v Bratislavi. Maše so se udeležili med drugimi tudi general Foche, šef francosko-češkoslovaške vojaške misije, češkoslovaški letalski general Janešek in več zastopnikov češkoslovaškega generalnega štaba.

ROMUNIJA IN TUJI POROČEVALCI

BUKAREŠTA, 7. maja. DNB. Propagandni minister Giurescu je snoči povabil predse predstavnike tujega tiska in jim naročil, naj se v svojih poročilih poslužujejo absolutne resnice. Poslej bo vsak novinar odgovoren za točnost vesti, ki jih bo pisal o Romuniji. Posebna sekcija poročevalskega urada bo noč in dan na razpolago tujim dopisnikom za obvestila, ki se tičejo države.

POMEMBNE RESOLUCIJE V ŠVICI

BERN, 7. maja. Reuter. Na letnem zborovanju liberalnih demokratičnih strank je bila soglasno sprejeta resolucija na zvezni svet, da prepove nošnje orožja in streliva vsem tujcem. Prav tako naj se prepove izvoz fotografskih negativov iz Švice.

NAJBOLJSI POROČEVALEC

NEW YORK, 7. maja. Reuter. Znana Pulicerova nagrada za najboljša poročila in opažanja v tujini je bila izročena novinarju Ottu Stomisu, berlinskemu dopisniku »New York Times«. Dopisnik, ki se je izkazal z izvirnimi poročili iz nemške prestolnice, je zdaj v Stockholmu, od koder dopisuje njunorškemu listu.

LED SE LOMI

LONDON, 7. maja. Reuter. Finsko radio javlja, da se je led, ki je po eni najhujših zim doslej držal v oklepu Botniški zaliv, začel lomiti. Promet po morju med Švedsko in Finsko bo kmalu vzpostavljen. Železna ruda iz Lulea bok po Botniškem zalivu in dalje dosegla nemške luke.

MADŽARSKA PROTI PRODAJI LADJI

BUDIMPEŠTA, 7. maja. MTI. Vlada je sklenila, da ne smejo prodajati madžarske ladje tujim državam brez posebnega dovoljenja trgovinskega ministrstva. Isto velja za tuja podjetja in njih podružnice na Madžarskem.

HOST-VENTURI TELEKIJU

BUDIMPEŠTA, 7. maja. Stefani. Italijanski prometni minister Host Venturi je z madžarsko-jugoslovanske meje poslal grofu Telekiju brzojavko, v kateri izraža iskreno zahvalo za sprejem v madžarski prestolnici in naglašja potrebo po čim tesnejšem nadaljnjem sodelovanju obeh držav. Podobni brzojavki je poslal ministru Csakiju in Vargi.

SMRTNA NESREČA V SLOVENSKI BISTRICI

SLOV. BISTRICA, 7. maja. Sinoči se je pripetila v Slovenski Bistrici smrtna nesreča. Pri zidavi nekega tovarniškega objekta je zaposlenih več delavcev, med njimi tudi 25-letni I. Pongračič, ki se je nenadoma dotaknil lektrične žice in obvisel na njej. Ko so izklopili tok, je bil delavec že mrtev.

Mariborska napoved: Pretežno oblačno vreme; temperatura se ne bo mnogo izpremenila. Včeraj je bila najvišja temperatura 12.1, danes najnižja 7.5, opoldne 12.5. Padavin od včeraj 2.1 mm.

Domaci zapiski

Konferenca ministrov KDK

Včeraj je dospel v Beograd podpredsednik vlade dr. Maček. V svojem kabinetu se je nato sešel z ministroma dr. Srgjanom Budisavljevičem in dr. Čubrilovičem. Zatem je sprejel bivšega poslanca Sekulo Drlijeviča in ostal z njim tričetrt ure v razgovoru. Sledila je konferenca ministrov KDK, ki so v Beogradu, dr. Mačka, dr. Srgjana Budisavljeviča, dr. Šuteja in dr. Smoljana.

Čestitke vojnemu ministru

Po konferenci KDK so odšli vsi ministri Kmečko-demokratske koalicije čestitati vojnemu ministru generalu Milanu Nediću krstno slavo Gjurgjevdana. Prav tako so čestitali k prazniku ministru pri predsedništvu vlade dr. Konstantinoviću in notranjemu ministru Mihalčiću.

Zunanji položaj in koncentracija

»Zunanji položaj vpliva na pristaše koncentracije, da se živo zavzemajo zanjo. Največja je pa zmota misliti, da pri nas obstaja oddvojenost v vprašanih zunanje politike. Uradna zunanja politika naše države je stroga nevtralnost, na drugi strani pa odločnost, braniti se do zadnjega. Vse naše politične stranke, naj bodo v vladi ali opoziciji, imajo podobno stališče in ne odstopajo niti za dlako od uradne državne politike, ki se izraža v neizpremenljivi formuli: mir, nevtralnost in pripravljenost, braniti svobodo in neodvisnost države, če bi bila napadena. Nikoli ni bilo edinstvo države v tem pogledu čvrstejša in izrazitejša, kakor je danes. Srbi, Hrvati in Slovenci so enodušni in složni v tem, da je treba braniti mir, piše »Politika«.

Memorandum demokratske levice

Predstavniki levice v Demokratiški stranki so poslali predsedniku Milanu Grolu memorandum, v katerem zahtevajo med drugim, naj Demokratska stranka ponovno prevzame nalogo zbiranja vseh demokratičnih sil, v celoti prizna sporazum s Hrvati in sodeluje v njem. To lahko doseže samo v soglasju s HSS ter tako vrne v stranko spet nedavno odbito mladino. Opusti naj stališče strankarskih kalkulacij in se loti akcije za popolno demokratizacijo države v federativni obliki, na osnovi popolne enakopravnosti Srbov in Hrvatov. Pristanek na to politiko bi navdušil vse demokrate. Predsednik DS, Milan Grol je delegatom obljubil, da bo njih memorandum izročil glavnemu odboru, ki bo odločal o tem.

Kmet in demokracija

V »Seljačkem Kolu« piše Adam Pribičević: »Kmet je med ljudstvom to, kar je mali narod v svetu. Majhen narod se mora kakor slepec palice držati ideje svojih pravic. Čim opusti to idejo in se preda ideji sile, je obsojen na smrt. S tem je namreč dal močnejšim pravico, da ga požro. Kmet si mora zato prizadevati za takšen red v svetu, v katerem odloča pravica, ne sila. V diktaturi je zato njegov največji sovražnik. Boriti se mora za red, v katerem mu ne bodo drugi diktirali nego bo on sam skupaj z drugimi odločal o svoji usodi. Takšen je demokratski red. Kjer odloča diktatura, kjer se kmetu ukazuje in mora biti poslušen, tam je kmet le predmet tuje sile. O njem se odloča brez njega. Prav zato ima kmet le v res demokratičnih državah pravo blagostanje, največ svobode. Preteklost in sedanjost pričata, da je kmetova bodočnost vezana na res pravo demokracijo, v kateri ima polno narodno oblast in najsvobodnejšo kontrolo vodstva državnih poslov. Na diktaturo pa ni kontrole. Diktira se lahko le iz mest, zato vodijo diktaturo le buržoazija ali pa delavci. Demokracije brez kontrole pa ne more biti. Zato je za naš edino dobra vladavina demokratska. Kmet je po svojem delu in življenju lahko le demokrat. Če izda demokracijo, zataji svoje lastne interese.«

Srbski učitelji na Hrvatskem

Srbski učitelji v banovini Hrvatski so na svojem sestanku izdali resolucijo, v kateri naglašajo, da bodo sodelovali s tovariši Hrvati v Zvezi hrvatskih učiteljskih društev ter vložili vse svoje sile za dobrobit učiteljev, šole in naroda. Vsa stanovska vprašanja se bodo rešavala v okviru gornje organizacije v soglasju med srbskimi in hrvatskimi učitelji.

Novice

Slov. goricam in Ptujskemu polju grozijo poplave

Dež, ki so ga vsi kmetovalci zelo želeli ter veselo pozdravili, je postal radi svoje preobilne in dolgotrajne radodarnosti zopet neprijetno zlo. Deset deževnih dni je bilo preveč. Zemlja se je prepojila z obilno vlogo, višek pa se je začel stekati v potoke, ki so, žal, neregulirani. Zavite vijugaste struge, polne peska in zemlje ter zarastle s grmovjem niso sposobne požirati tolike množine vode, ki narašča ter se zopet razliva po Pesniški dolini ter v niže ležečih predelih Ptujkega po-

lja. Zamazana, rjava vodna masa se divje vali čez polja, travnike, ceste ter s svojim naraščanjem grozi zopet pošameznim hišam in naselbinam.

Pesnica, Ščavnica in drugi slovenje-goriški potoki nam ob vsakokratnih de-ževnih dobah preplavljajo rodovitne ni-ve in travnike. Lanske pomladanske po-plave so uničile mnogim posestnikom skoraj ves pridelek sena. Voda je odne-sla ponekod toliko zemlje, da so ostale

le kotanje, ki so nižje od dna strug in zato polne stoječih vod odnosno zamoč-virjene zemlje, kjer raste le slaba kislja trava.

Nujni so takojšnji koraki za začetek regulacijskih akcij v Slovenskih goricah. Prebivalstvo bi naj s posebnimi vodnimi zadrugami dalo iniciativo, banovinski proračun pa v bodoče ne bo smel pre-zreti tega občutnega gospodarskega pro-blema Slovenskih goric.

Pomanjkanje živine na podeželju

Že dalj časa je spričo živahne izvozne konjunktore primanjkovalo rejene živine. Toda šele sedaj, ko smo večino boljše odvišne živine izvozili, je prišlo do usta-vitve nadaljnjega izvoza. Na eni strani moramo priznati, da je živahen izvoz in zadovoljive cene pomagali marsikateremu živinorejcu, ki je bil v stiski. Ker pa je prevelik izvoz živine začel resno ogrožati domačo potrošnjo v prehrani, je

bil korak, ki ga je napravila država, po-treben. Zadnji čas je bilo na podeželju razprodane tudi mnogo plemenske živine, zlasti goveje. Na to je v veliki meri vpli-valo pomanjkanje suhe krme. Radi od-prodaje mnoge živine je nastopilo toliko pomanjkanje, da je niti naši domači me-sarji ne morejo več dobiti za zakol, o kupčiji s plemensko živino pa ni govora.

Nova ekskurzija v Prekmurju

Že prej so razni gospodarstveniki zelo radi prihajali v Prekmurje, po obisku slo-venskih novinarjev pa je postalo Prek-murje prava dežela raznih ekskurzij. Tako so v nedeljo obiskali Soboto in Prekmurje absolventi trgovskih šol. Eks-kurzijo je priredilo Društvo absolventov trgovskih šol v Celju. 66 absolventov se je z avtobusom pripeljal iz Celja v Mur-sko Soboto, kjer so bili gostoljubno spre-jeti. Gostoljubni in ljubezni industrijci g. Benko jim je razkazal svojo tovar-no v polnem obratu, nad katero so bili izletniki vžičeni. G. Benko jih je tudi

bogato pogostil. Po ogledu mesta in nje-govih zanimivosti so bili Celjani v hotelu »Slon« na kosilu. Tam jih je pozdravil predsednik Zdrženja trgovcev g. Franjo Čeh, ki jim je izrekel dobrodošlico tudi v imenu šolskega odbora dvorazredne trgovske šole v Murški Soboti. Za spre-jem, gostoljubje in ljubeznost se je v imenu ekskurzistov zahvalil predsednik Društva absolventov trgovskih šol g. Vučur, ki je izrekel prav posebno za-hvalo industrijci g. Benku in njegovemu ljubeznivemu sinu ter predsedniku gre-mnja g. Čehu.

TRAGIČNA SMRT DRUŽINSKEGA OČETA

V Spodnjem Kocijanu pri Kapeli je bilo te dni najdeno v obcestnem jarku truplo 56letnega drevesničarja in očeta 8 ne-preskrbljenih otrok Jak. Roškarija, doma iz Spodnjega Kocijana. Isti je bil že več let zaposlen v banovinski drevesnici pri Kapeli in ker ga zvečer le ni bilo pre-dolgo domov, so ga pričeli domači iskat. Našli so ga oddaljeno od svoje hiše ka-kih 500 korakov, ležečega v obcestnem jarku na hrbtu. Na pokojniku ni bilo opa-ziti nikakih znakov nasilja, zlasti ker je imel pri sebi ves denar, ki ga je nosil s seboj. Domnevajo, da gre za kap, ki ga je zadela ko si je sedeč v obcestnem roku hotel zabeležiti v svojo knjižico de-lovne ure, ker je držal v eni roki svinč-nik, v drugi pa delovno knjižico.

ZBOROVANJE JUGOSLOVANSKEGA RDEČEGA KRIŽA

Preteklo nedeljo je bil v Beogradu občni zbor Rdečega križa, ki ga je vodil prvi podpredsednik univ. prof. dr. Ivan Gijaja v imenu predsednice RK Ni. kr. Vis. kneginje Olge. Uspelemu zborovanju

so prisostvovali kraljev odposlanec ge-neral Barijaktarovič, minister za socialno politiko in narodno zdravje Budisavljevič in zastopniki drugih ministrstev. Kne-ginja Olga je poslala občnemu zboru pismo z vročo željo, da bi ideja RK uspevala, se med narodom širila in utrnila. Visoka predsednica je trdno prepričana, da bodo v teh resnih časih vsi člani RK storili svo-jo dolžnost tako častno, kakor so jo vr-šili njihovi predniki.

Poročila so pokazala živahno delova-nje RK v vseh delih države. Pri volitvah je bil za drugega podpredsednika iz-voljen sedanji predsednik banovinskega odbora RK v Ljubljani dr. Viljem Krejči. Prihodnji občni zbor bo v Skoplju.

o Unija za zaščito dece v Murški So-boti priredi 8. maja, ob 20. v Grajskem kinu predavanje, namenjeno zlasti mate-ram, ki imajo dojenčke. Predavatelj bo govoril o ukrepih, potrebnih za primer vojne.

o Pomladanski plemenski sejem rodovniš-ke govede pingavske pasme bo v sredo, 15. maja predpoldne na sejnišču v Ormo-žu. Na sejmu bodo prignani v večjem šte-vilu mladi rodovniški bikli od 12. do 24. mesecev starosti, pa tudi prvovrstne ple-

menske krave in telice ter je s tem dana vsem interesentom priložnost za nakup res dobre plemenske živine. Informacije daje Zveza selekcijskih društev za pingavsko govedo v Ormožu.

o Z nožem v pljuča. V neki gostilni na Pragerskem je zabodel z nožem med pre-pirom delavec Dolenc Stefan v pljuča po-sestnika I. Hergana iz Sikol. Zabodenega so prepeljali v bolnišnico.

o Kozolca je padla in si nalomila hrbtnico 18letna hči posestnika Brunčko Antonija iz Sp. Gortine pri Muti.

o Vest za izseljence. Kratkovalovna po-staja v Beogradu oddaja vsak dan ob 19.40 do 19.50 v slovenščini vesti za izseljence.

o Revnejši živinorejci dobe v soboškem okraju brezplačno na razpolago zdravila proti meliljavosti pri vseh treh uradnih živinozdravnikih. Zdravila je dala kr. ban-ska uprava.

o Edini strokovni list za rejo malih ži-vali in malo gospodarstvo je »Mali go-spodar«, glasilo Zveze društev »Mali go-spodar« za Slovenijo v Ljubljani. Gajeva ulica 9/1. Letna članarina znaša din 30.—. Pravkar je izšla 4. številka »Malega go-spodarja« s sledečo vsebino: Rejec malih živali v aprilu; Rjava stajarka; Pasemski opis (standard) štajarske kokoši; Kokošje-rejsko središče g. Birtiča v Mariboru; Oz-načba piščancev; Račjak; Nega angorcev; Rejska knjiga kuncereja; Notranja oprema golobnjaka; Kako postane čebelar; Mali gospodar — čebelar; Koze v aprilu; Ka-narčki v aprilu; Veterinarski kotiček; Naš vrtiček; Paradizniki in kumare; Krmilni ohrovt; Navodila o nabiranju in sušenju zdravilnih zelišč; Društvene vesti. List je neobhodno potreben vsem, ki se pečajo z rejo malih živali in malim gospodarstvom.

Celje

Zborovanje Slovenske šolske matice

Slovenska šolska matica je imela v ne-deljo prvič v Celju svoje redno letno zborovanje. Na tem zborovanju je imel zelo poučno predavanje »o vzgoji nove-ga človeka« univ. prof. dr. Karel Osva-l d iz Ljubljane. Na zborovanju so razpravljali o nalogah učitelja in mladi-ne, ki bi morala biti v današnjem času vedno pripravljena, da postane vzgoji-telj. Kdor hoče postati vzgojitelj, mora

znati vzgajati samega sebe ter na sebi občutiti, kaj se pravi biti boljši cel člo-vek. Prof. Gustav Šilih je na zborova-nju podal življenjsko sliko zaslužnega predsednika Slovenske šolske matice g. Hinka Schreinerja. Sledilo je tajnikovo in blagajnikovo poročilo. Zborovalci so skle-nili, da se bo vršil tudi prihodnji občni zbor v Celju.

Pretresljiv samomor v Laškem

Včeraj ob 14.50 je pred postajo v Laškem skočila pod brzovlak, ki vozi iz Zi-danega mosta proti Mariboru, 30letna žena delavca Doberšek Marija od Sv. Krištofa pri Laškem. S seboj je potegnila 4letnega sinčka Ivana. Lokomotiva je oba prerezala na dvoje in sta bila na mestu mrtva. Komisija, ki je prispela na lice me-

sta, je ugotovila dejanski stan, nakar so trupli matere in nesrečnega otroka spra-vili v mrtvašnico laškega pokopališča. Vzrok obupnega dejanja so baje družin-ske razmere. Prebivalstvo v Laškem so-čustvuje nad nesrečno materjo in nedolž-no otroško žrtvijo.

OGENJ V PREKAJEVALNICI

V nedeljo okrog 20. je nastal ogenj v pre-kajevalnih prostorih mesarja in pre-kajevalca Albina Urbana v Prešernovi ulici. V prekafevalnici je bilo obešenega precej mesa in slanine, namenjenega za prekafevanje. Vajenec, ki je kuril, je preveč naložil na ognjišče, vsled česar je začela teči slanina in so masne kaplje kapale na ogenj, kar je povzročilo požar, ki je uničil precej mesa in slanine. Poklicani gasilci so preprečili, da se ogenj ni raz-širil. Škoda je precejšnja.

c Jurjevo se je v Celju slavilo včeraj z liturgijo v pravoslavni cerkvi sv. Save. Običajni izlet vojske na Stari grad je letos odpadel.

c Akademijo priredi Podmladek Jadrans-ke straže na drž. realni gimnaziji v Celju jutri ob 20. v mestnem gledališču. Spored obsega več zanimivih točk, med katerimi je tudi enodejanka.

c Z ozirom na vest v našem listu, da so našli v neki gostilni v Prešernovi ulici 7000 eksportnih cigaret, sporočamo, da to ni bilo v restavraciji Nabavljalne zadruge.

c Živahna gledališka nedelja. V nedeljo so Mariborčani gostovali v Celju z dvema operetama. Popoldne so ponovili »Gigana barona«, zvečer pa so uprizorili Gorinsko-vo opereto »Vse za šalo«. Obe predstavi sta lepo uspeli in nudili publiki precej zabave.

c Šoferski izpiti za območje predstoj-ništva mestne policije in okraja Celje in Laško bodo v ponedeljek ob 8. zjutraj pri policiji v Celju. Kandidati naj takoj vložijo prošnje pri predstojništvu mestne policije v sobi št. 42.

c Slovensko obrtno društvo v Celju ima svoj 48. redni letni občni zbor v sredo, 8. t. m., ob 20. v mali dvorani Obrtnega doma v Celju.

c Umrl je v bolnišnici sin posestnika Ivan Čučej iz Dragomile pri Šmarju pri Jelšah.

c Prste mu je zmečkalo. 49letni dninar Josip Lončarec iz Zagorskih Sel ob hrvaški meji je nekemu vozniku na cesti po-magal vzdigniti prevrnjeni voz. Pri tem mu je zmečkalo vse prste na desni roki. Oddali so ga v celjsko bolnišnico.

c Nesreča pri sekanju drv. 17letni sin organista Franc Rojnik iz Griž pri Zalcu, je doma sekal drva. Pri delu se je vsekav v dlan leve roke. Zdravi se v celjski bol-nišnici.

c Podraženje v celjskih kavarnah. S 1. majem se je v celjskih kavarnah zopet dvignila cena kavi in drugim dobrotam od 50 par do 1 dinarja. Gostje se sprašuje-jo, ako je s ponovnim podraženjem od-pravljena običajna napitnica. Mnogi gostje sedaj ne dajejo več napitnine osebju, ker so mnenja, da bodo sedaj s ponovnim po-draženjem plačevali kavarnarji svoje osebe sami.

c Prve pomladanske gobe — sivke so bile včeraj prvič prinesene na celjski trg.

Ptuj
Zahteve kovinarjev in kolarjev

Ptujski kovinarji in kolarji so na letni skupščini, ki se je vršila v Narodnem domu, soglasno sprejeli proti razpustu svojega združenja resolucijo, ki so jo med drugim utemljili tako:

Rokodelske stroke so tako raznolike, da pomeni združitev več strok pravo na-zadovanje namesto napredke. Večina združenj ima svoje lepe tradicije. Mnoga so stara že več stoletij in beležijo splo-šen napredek. Tako so se razvile v trdne zadruge, ki imajo danes vsestranske iz-slede za nadaljnji obstoj.

Uspešno zastopstvo rokodelskih strok je možno samo v strokovnih združenjih. V skupnem združenju več strok bi brez-dvomno narasli medsebojni spori.

Združenje kovinarjev in kolarjev v Ptuj spada med najstarejša slovenska združenja. Bilo je ustanovljeno že l. 1720. Ustanovno listino je podpisal cesar Ka-rel VI.

Ptujski kovinarji in kolarji predstavl-jajo močno skupino, saj štejejo nad 100 članov, in že s svojim starim obstojem dokazujejo, da so zmožni samostojnega

življenja.

Končno so se sklenili, da se bodo v slu-čaju razpusta pritožili na upravno sodi-šče v Celju.

p Številke iz Združenja kovinarjev in kolarjev v Ptuj. Steje preko 100 članov, na novo so bili vpisani 4 in odjavljeni 4. Pomočnikov je vpisanih 57 in vajencev 72. Oproščenih je bilo 20. Poslovnih knji-žic je bilo izdanih 76. Dospelih spisov je bilo 89 in odposlanih 69.

p Tujski promet v aprilu. V preteklem mesecu je obiskalo Ptuj 241. Jugoslovanev, 3 Čehi, 3 Italijani, 1 Madžar, 11 Nemcev in 3 Poljaki. Vseh prenočnin je bilo 531.

p Spet žrtve alkohola. V neki vinjeni družbi v Majšpergu so se iz šale razvil krvav pretep, katerega žrtev je postal Leo-pold Tominc, 31letni delavec iz tovarne Majšperg. Nekdo ga je z nožem nevarno sunil v hrbet. Prepeljali so ga v bolnišni-co.

p Zanimiva prireditev gluhozanih. Sku-pina članov Društva gluhozanih iz Ljub-ljane priredi v soboto ob 20. uri v Me-stnem gledališču svoj kulturno-propagandni nastop.

p Preminuli so v hiralnici 54letni Albert Kaiser, 53letni Josip Golob in 20letni Jože Javornik.

Maribor

Pred uvedbo obveznih brezmesnih dni

Kakor smo že poročali, se že doli časa pripravlja uredba o varčevanju z živilskimi potrebščinami. Uredba je sedaj že izdelana ter bo prihodnje dni objavljena v »Službenih novinah«.

Uredba uvaža v naši državi brezmesne dneve ter določa, da sta brezmesna dneva v državi ponedeljek in petek. Po tej uredbi je te dneve prepovedano klati govedo, teleta in svinje. Ta prepoved pa ne velja za klanje živine, ki je namenjena za izvoz. V ponedeljek in petek bo nadalje prepovedana prodaja svežega govejega in svinjskega mesa. Te dneve restavracije, javne kuhinje in drugi gostinski obrti ne bodo smeli pripravljati jedil iz govejega, telečjega ali svinjskega mesa. Uredba nadalje določa, da je klanje in prodaja zaklanih prašičev, mlajših od 6 mesecev, prodajanje njihovega mesa, kakor tudi uporaba tega mesa v restavracijah, javnih kuhinjah dovoljena samo ob nedeljah in četrkih. Uredba določa, da bo v vsej državi prepovedano klanje telet izpod enega leta. Prav tako bo prepovedano klanje vsake vrste breje živine. Po tej uredbi bo minister za trgovino

in industrijo v sporazumu s kmetijskim ministrom in ministrom za socialno politiko in ljudsko zdravje tudi predpisal uredbi o mletju pšenične moke in omejitve vrst te moke, krušne pšenične moke.

Uredba določa tudi visoke kazni, ki bodo zadele vsakogar, ki se ne bi držal določil te uredbe. Zaporna kazen je določena do 30 dni, denarna globa pa do 50.000 din.

Naša mladina za obmejne matere

Težko je igrati, kadar gleda otrok, tem težje če igra tudi otrok. Vendar so naši malčki, ki so igrali v okviru materinske proslave prelepo Ribičičevo igr »V kraljestvu palčkov« rešili svojo težko nalogo dvakrat častno. Čarobne gozdne prizore, dejanje in nehanje bajnih bitij, življenje in boj človeške duše, ki zaide v legendarni svet vidimo in občutimo v tej igri. Krasni so bili poedini prizori, pristrčni in življenja polni. Norček in Anica sta osebi, ki bosta neumrljivo živeli v spominu malih gledalcev. Pri predstavi sem poslušala komentarje otroka: Ko vije uspravajo palčke in odpeljejo Anico, je rekla mlada gledalka: Kako srečna bo sedaj mamica, ki dobi zopet nazaj svojo Anico! Igra je dosegla svoj poučni in

vzgojni namen. Zapustila je v vseh gledalcih — majhnih in velikih —, vesel, prijeten spomin.

Ženski krožek Jadran-Nanos, katerega načelnice neumoma in vsa stvari se žrtvujejo gospa Ninca Pinterjeva, pa nas je s svojo zamisljivo prav veselo presenetil. Saj je čisti pribitek namenjen za obdaritev naših obmejnih mater, ki z žulji svojih rok redijo svoje otroke in ki jim je življenje začrtalo težavno pot, skrbi in truda, ki jim pa ni odreklo najlepše in največje naloge vsake žene-materinstva. V korist teh mater so se žrtvovali vsi sodelujoči, ter se je naša mladina pritegnila k delu za narod ob naši se-
Jospina Cerinšek.

Uboj zaradi objema

V neki gostilni v Kamnici so 8. decembra preteklega leta popivali fantje, ki so bili že precej okajeni. Med pivci je bil tudi delavec Ivan Sedih, ki je razposajeno objel 26 letnega obtoženca Antona Gostinčiča iz Košakov. Ta objem je bil za mladega Sedihja usoden in ga je veljal življenje. Gostinčič je planil pokonci in pričel Sedihja psovati, češ, da nista svinj skupaj pasla. Ker je grozil

pretep, so ju gostje izrinili iz gostilne. Na cesti se je prepir nadaljeval. Obtoženi Gostinčič je pograbil kamen in navalil na svojo žrtev, ki ji je popolnoma razbil glavo. Sedih je v krvi obležal. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico, kjer pa je na Silvestrov večer izdihnil. Obtoženec je priznal dejanje in krivdo. Bil je obsojen na 2 leti in 6 mesecev strogega zapor in na 3 letno izgubo častnih pravic.

Mladina bo pokazala znanje češčine

Kljub izpremenjenim razmeram je bilo tudi letos na mariborskih srednjih šolah veliko zanimanje za učenje češčine. Prosti predmeti češčine so na klasični gimnaziji, na državnem učiteljski in na učiteljski šoli sliških sester. Poučujeta profesor J. Šedivý in češki učitelj Vávra. Zaradi motenj v pouku so se urniki pogosto menjavali in več razredov je od prostih predmetov izključen zaradi popoldanskega pouka; vendar je vztrajalo do konca nad sto učencev in učenk. Te dni so se vršili izpiti iz češčine pred posebno komisijo, ki ji je predsedoval ravnatelj zavoda. Nekateri učenci so pokazali naravnost presenetljive

uspehe. Pred javnostjo pa se pokažejo v Ljudski univerzi v četrtek 9. t. m. ob 20. z zbornimi recitacijami in pevskimi točkami. Na sporedu je tudi kvartet g. kapelnika kapetana Jiranka. Pri tej priliki se bodo razdelile nagrade za najboljše učence in učenke v vrednosti nad 2000 din. Razstavljene so v knjigar- ni A. Koren v Gosposki ulici. Del stroškov za te nagrade še ni krit in se bodo zato prijatelji mladine obrnili na bivše praške dijake s prošnjo za prispevke. K brezplačni akademiji iskreno vabimo vse, ki hočejo dati opore mladini, ki imajo voljo do prostovoljnega dela in ki čutijo slovansko.

LIKOVNA RAZSTAVA III. UMETNOST- NEGA TEDNA

Kakor vsako leto, bo tudi letos likovna razstava Umetnostnega tedna v Mariboru, ki bo otvorjena v soboto, 11. t. m., ob 20. uri v Unionu, revija izbranih najnovejših del slovenskih likovnih umetnikov s področja Umetniškega kluba. Pokazala bo razvoj naših likovnih umetnikov od lanskega leta in nakazala smer za bodoči razvoj. Naši umetniki so se najo dobro pripravili v plemenitem tekmovalstvu, zato pričakujemo, da bodo našli tudi v naši javnosti popolno razumevanje. Razstavo bo otvoril z nagovorom predsednik Umetniškega kluba g. dr. Makso Šnuderl. O razstavljenih in delih bomo še poročali.

NENADNA SMRT NA ALEKSANDROVI CESTI

Nekaj minut pred pol 8. se je pred trgovino »Bata« na Aleksandrovi cesti zgrudil 75letni upokojeni železniški nadzornik Štefan Prosenak z Aleksandrove ceste 44. Dve minuti kasneje je starček že izdihnil. Na kraju dogodka se je zbralo ogromno ljudi, ki so mislili, da gre za kakšno nesrečo. Poklicani zdravnik dr. Zorjan je ugotovil smrt zaradi kapi. Policijska komisija z višjim nadzornikom g. Cajnikom na čelu je odredila prevoz trupla v mrtvašnico.

SAMARIJANSKI TEČAJ V BREZJU

V nedeljo so udeleženci samarijanskega tečaja, ki ga je priredil Rdeči križ pri Devici Mariji v Brezju, v tamkajšnji šoli polagali zaključni izpit. Tečaj je več mesecev vodil mariborski zdravnik dr. Ve-
ker, izpite pa je vodil šef-primarij dr.

Černič, ki je imel ob tej priliki lep nagovor. Izpit je napravilo 17 kandidatov, 15 kandidatov pa bo opravilo izpit kasneje.

ZAKLJUČEK STROKOVNEGA KMETIJSKEGA TEČAJA ZA UČITELJE

V soboto je bil v banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru zaključen pomladanski teoretski in praktični del strokovnega kmetijskega tečaja za učitelje kmečko-nadaljevalnih šol. Učitelj Šegula Pavle se je v imenu vseh tečajnikov zahvalil ravnateljstvu šole, ki je bilo in

ZA BIRMO...

Vas vlijudo vabi

FOTO »PELIKAN«

Gosposka ulica 23 — Sp. Štajerska posojilnica

je še vedno zelo naklonjeno učiteljem in tem tečajem. Kljub tesnim prostorom, saj ima vinarska in sadjarska šola v 2 letnikih in lastnem internatu veliko število svojih gojencev-kmetijskih fantov, je ravnateljstvo šole z vso že znano gostoljubnostjo nudilo učiteljem-tečajnikom streho in eskrbo. S tem, da je ravnateljstvo vinarske šole storilo z vso dobro voljo vse, kar je v mejah danih možnosti in pogojev bilo mogoče, je mnogo indirektno pripomoglo, da se dvigne v kmetisko-nadaljevalnih šolah Slovenije poklicna izobrazba tudi onih kmetijskih fantov, ki jim sicer ni mogoče absolvirati redne kmetijske šole. Tako se bodo vsi še nadalje trudili, da z vzajemno in medsebojno podporo ter razumevanjem resnično dvignejo poklicno izobrazbo slovenske kmetijske mladine.

Šahovski klub »Vidmar«

Danes ob 20. v društvenem lokalu obvezen članski sestanek z brzoturnirjem za prvenstvo maja.

m Iz poštne službe. Za prometnike VIII. skupine so napredovali Franciška Savkovič, Kristina Loos, Romana Pajtlar in Mihaela Kraut pri pošti Maribor I ter Josipina Pistor pri pošti Maribor III.

m Žensko društvo ima sestanek v četrtek, 9. t. m., ob 20. v dekliški šoli v Cankarjevi ulici. Vabljeni vse članice.

m Tatvina dragocene aktovke. Slugi Mihaela Ajdiču je nekdo s tricikla ukradel aktovko, v kateri je imel 325 din gotovine in za par st odinarjev znamk in kolkov.

m Za binkošti k Sv. Duhu na Kobanskem. Ker bo za binkošti pri Sv. Duhu veliko cerkveno prošenje z raznimi narodnimi običaji, je za Mariborčane najlepša prilika, da obiščejo zapuščeno Kobansko. Prireditelji Kobanskega tedna vabijo Mariborčane k Sv. Duhu, kjer jim bodo pokazali pristno narodno blago. Istočasno bo tam tudi nastop selniškega Sokola. Odhod mariborskih izletnikov z jutranjim vlakom.

* Sokolsko društvo Maribor-Matica priredi v dvorani Ljudske univerze v sredo, 8. maja 1940, ob 20. predavanje »O IX. zletu bolgarskih junakov v Sofiji 1. 1939« in v zvezi s tem o polovanju z jugoslovanskim parnikom Lovčen po Crnem morju, Bosporu, Dardanelah, Carigradu, Smyrni, Atenah Krku do Splita. Predaval bo br. Otmir Meglič. Skioptične slike v barvah so delo br. Dr. Stane Lukmana.

* O IX. zletu bolgarskih junakov v Sofiji 1. 1939. se vrši predavanje v sredo, dne 8. junija 1940 v dvorani Ljudske univerze.

* Krasna Logarska dolina vabi! Dvodnevni binkoštni izlet »PUTNIK-a« z luksuznim avtokarom! 12. do 13. maja. Prijavite se takoj!

* Poglejte na svoj koledar! 10. maj je tudi za vas važen datum! Prilika za obogatitev! Zrebanje II. razreda drž. razredne loterije! Se je čas, da si nabavite srečko v glavni kolekturi »Grad sreče« — Putnik, Maribor, Trg svobode-grad.

BIRMANSKA DARILA

ure, zlatnino, srebrnino in optiko kupite najceneje pri MULA VČE, urarju Kr. Petra trg 1

* Pogrebno društvo Radvanje čestita svojemu g. predsedniku Ferdo Wračko za njegov rojstni dan, ki nam je znan. — Želimo, da bi še mnogo let živel in za nas zdrav in vesel naprej skrbel. — Bog živi! — Članstvo.

* S PUTNIK-om v krasno Budimpešto! Štiridnevni izlet z modernimi avtokari od 23.—26. maja. Ob razkošnih kopalskih Blatnega jezera! Izbran spored! Zahtevajte prospekt! Prijave le do 15. maja pri »PUTNIK-u« Maribor — Celje — Ptuj.

m Nočna lekarniška služba od 4. do vključno 10. t. m.: Lekarna pri Zamorcu, Gosposka ulica 12, tel. 28-12; lekarna pri Angeli varju, Aleksandrova c. 33, tel. 22-13.

Kino

* Esplanade kino. Premijera najlepšega filma sezone »Krik ljubavi« s Charles Boyerom in Ireno Dunne. Prekrasna ljubavna vsebina.

* Grajski kino. Danes veliki dramski film po znamenitem romanu Cronin A. J. »Citadela«.

* Kino Union. Od danes do petka »Saj njava usta« prekrasna ljubavna drama z znamenito umetnico Elizabeto Bergner v glavni vlogi. — Naš prihodnji spored je veliki pastoločni film »Blokada«.

Mariborsko gledališče

Torek, 7. maja, ob 20.: »Ana Christie«.

Red C.

Sreda, 8. maja: Zaprt.

Četrtek, 9. maja, ob 20.: »Izdaja pri Novari«.

Red B.

Gledališki abonement in imeteljem

blokov! Vsi abonenti so do zdaj dobili že po 18 predstav, tako da dobijo še 4. Oni, ki so še na zaostanku s plačilom mesečnih obrokov, se naprošajo, da svoje obveznosti čimprej poravnajo.

Radio

Torek, 7. maja
Ljubljana: 18. operetni napevi; 18.40 duševne prvine našega gospodarstva; 19. napovedi; 19.50 deset minut zabave; 20. Dvorak »Rusalka«, fantazija po operi; 20.20 rezervirano za prenos, 22. poročila; 22.15 Griegova ura. — Beograd: 19.40 narodni radio orkester; 20.10 dela Čajkovskega; 20.40 simf. koncert beogradske filharmonije. — Sofija: 18. lahka gl.; 18.45 mali orkester; 19.45 koncert za stoletnico rojstva Čajkovskega; 22. plesna gl. — London: 20.30 pestra glasba; 21. 35 orkester; 22.35 lahka glasba. — Radio-Paris: 19. lahka gl.; 19.45 klavir in violina; 20.45 zabavni koncert. — Milano: 20.30 Puccinijeva opera »Turandot«; 23.15 plesna gl. — Firenze: 21.45 lahka in plesna gl. — Budimpešta: 19.50 godbe na pihala; 20.50 romance Čajkovskega; 22.10 lahka gl. — Dunaj: 20.15 simf. koncert; 21.30 lahka gl. — Bratislava: 21.10 simf. koncert del Čajkovskega. — Buda: rešta: 19.20 violinski koncert, 20. simf. koncert; 21.30 klavirski koncert; 22. veliki francoski skladatelj.

Naprošamo
cenjene inse-
rente, da oddajo

oglase

za binkoštno šte-
vilko »Večer-
nika« vsaj do
petka, 10. t. m.

Zanimivosti

Nenavaden dogodek na operacijski mizi

Naglica ni nikoli prida — Doživljaj z ranjencem, ki mu je krogla obtičala v glavi

Dr. Robert Barany, privatni docent na ušesni kliniki dunajske univerze, je leta 1914 služboval v vojni bolnišnici trdnjave Przemysl. Po padcu Przemysla je prišel v rusko ujetništvo. Dve leti pozneje je Barany, vojni ujetnik, prejel iz Stockholma obvestilo, da mu je za njegova pomembna možganska-fiziološka dela bila priznana Noblova medicinska nagrada 1916. Nato so ga Rusi izpustili na svobodno in ga z velikimi častmi prepeljali na švedsko mejo. Barany se je vrnil na Dunaj, a je kmalu zatem sprejel profesuro na univerzi Upsala. Iz svoje prakse v vojni bolnišnici v Przemyslu je Barany pripovedoval tale nenavaden primer:

Dva vojaka sta mi pripeljala ranjenca, vodeč ga pod pazduho. A take pomoči mu menda niti ni bilo treba: mož je hodil polkoncu, izgledal svež in zdrav, bil je pač le malo prestrašen. Preiskal sem ga. V levi ličnici mu je tičala ruska krogla, za dve tretjini moleč ven, toda ne s sponjim koncem, ampak s konico. Zdaj sem se pa jaz prestrašil. Res, v desnem licu, tik pri ušesu, je imel ustrel: krogla mu je šla z

desne na levo skozi glavo, prebila levo ličnico in tam obtičala. Previdno sem potipal njeno konico, krogla se ni zganila, trdno je tičala v kosti. Stvar se je torej dobro iztekla. Pomiril sem moža, naročil, da mora ležati popolnoma na miru, in sem sklenil, da mu bom čez nekaj dni, ko se bo strelni kanal zacelil, odstranil kroglo.

Toda prišlo je drugače. Naslednje jutro je poveljnik bolnišnice, generalni štabni zdravnik X. pri viziti našel tega moža v postelji, kadečega cigareto, videl konico

krogle, ki mu je pri levem ušesu štrlela ven, in je odredil takojšnjo operativno odstranitev krogle. Moje ugovore je preslišal. Položili so moža na operacijsko mizo, prinesli klešče in pite, mlad zdravnik je zrahljal trdno v kosti tičeso kroglo, in jo je stoprav hotel prijeto s kleščami, ko je naenkrat izginila. Izgubivši oporo je bila zdrknula nazaj v še odprti strelni kanal in je tičala zdaj nekje v možganih, ki jih je dan poprej bliskovito in brez nevarnih poškodb prebila. Pet sekund pozneje je bil mož mrtev.

Imel je srečo v igri in — umrl

Na Holandskem ima sodnija opravka z nenavadnim primerom. V nekem zimskem kopališču je neki gost igral ob ruleti. Zastavil je najprej 100 frankov in dobil. Denar je ostal nedotaknjen ob krožnici in ruleta se je vrтела dalje. Mož je znova zadel. Tako se je zgodilo tudi v tretje, pa četrtič, ko je obležalo pred srečanjem že 128.000 frankov. Tedaj je neki gost vstal n se dotaknil srečnega igralca,

češ, naj dvigne priigrano vsoto. Toda neznanec se je zgrudil na tla. Bil je mrtev, zadela ga je kap, najbrž že tedaj, ko je zadel prvih 100 frankov.

Uprava kazina se je postavila na stališče, da mrtvecu ni dolžna izplačati priigrane vsote. Dediči so pa vložili tožbo in bodo denar tudi dobili, ker je bilo težko določiti, kdaj je srečnega igralca v nesreči pravi prav zadel kap...

Zelenjava na grajskih vrtovih Towerja

Na vrtovih londonskega Towerja, najstarejše angleške trdnjave, goje danes povrtnino. Stari grad ima tisočletno zgodovino. Čeprav so tam shranjeni dragoceni dragulji angleške cesarske krone in najpopolnejša zbirka orožja, je trdnjava še vedno le državna ječa. Princi in kraljice so našle v njej smrt. Med nesrečniki je bil tudi sir Walter Raleigh, utemeljitelj prve angleške kolonije v Ameriki, dalje Karl Lody, slovit nemški špijon iz svetovne vojne. Od 12. do 19. stoletja je bilo v Towerju tudi nekaj živih levov,

koč živ simbol angleškega kraljevskega grba. Bili so glavna atrakcija Londona v dneh, ko so te živali še redko prihajale v Evropo. Pod vladjo kralja Viljema IV. so leve prestavili v živalski vrt. Ostala pa je v Towerju do danes organizacija čuvajev s slikovito rdečo uniformo, z zlatimi našivi, ki izhaja še iz 15. stoletja, ko so jo ustanovili kot osebno gardo kralja Henrika VII. Rekrutirajo se iz starih, doslužnih vojakov in njih naloge je, čuvati starine starega gradu.

Uganil je njune študentske muhe

Ameriški »kralj jekla«, večkratni milijonar Carnegie je umel z veliko spretnostjo doseči pri ljudeh to, kar si je izmislil. Nekoč mu je potožila svakinja, da ji njena dva sinova, ki studirata na Yale univerzi, nič ne pišeta, čeprav jima pošlje celo vrsto pism s skrbnimi vprašanji. Carnegie je stavil 100 dolarjev, da bo takoj prejel odgovor od obeh mlade-

ničev, ne da bi ju prosil za to. Mož se je vsedel in pisal obema nečakoma prijazno pismo s pripombo, da jima prilaga bankovec po pet dolarjev. In res! Takoj je prišel odgovor, v katerem mlada navihanca med vrsticami vljudno opozarjata strica, da je morda nehoti pozabil dodati omenjeni bankovec...

Prve konserve so bile iz stekla

Pred 127 leti, 1813 so nastale prve konserve v Franciji. Pariška vlada je že 1795 razpisala 12.000 frankov za onega, ki bi izumil način, kako ohraniti živila

za vojake dolgo časa sveža. Pariški trgovec Nicolas Appert se je prvi domislil, spravljati sadje in meso v steklene konserve. Te pa niso bile tako

praktične za prevoz. Leta 1815 so vzeli ruski raziskovalci s seboj na severni tečaj pločevinaste konserve. Temu zgledu je sledil 1824 Edvard Parry. Še 86 let kasneje so odkrili večja skladišča živil, ki jih ni porabil. Konserve so bile popolnoma sveže in užitne.

Po 1820 so začeli na evropskem tržišču na debelo vlagati sardine, grah in drugo zelenjavo v konserve. Med krimsko vojno so angleški in francoski vojaki sploh uživali le konserve s svinjskim mesom. Nekaj let kasneje se je industrija konserv zelo izpopolnila. V letih 1914 do 1918 je porabila samo angleška vojska 250 milijonov konserv. Zanje je bilo treba 37.000 ton pločvine. Pred septembrom 1939 je proizvajala Anglija letno 1100, zdaj že 1200 milijonov konserv na leto.

Svetovno prvenstvo v stenografiranju je odnesel Italijan Giustino Mačina, ki je v eni minuti napisal 235 besed s 510 črkami.

Nove vrelece nafte vrtajo v Turčiji. Odkrili so jih na južnovzhodni meji Anatolije. Računajo s produkcijo 300 kvintalov dnevno.

Vsak državljan 500 gr kruha bo dobil poslej v Španiji. Redukcijo so morali izvesti zaradi slabe lanske žetve pšenice.

Novo omejitev v prehrani bo v kratkem uvedla vlada Velike Britanije.

V stratosfero se je podal ameriški učejak Comelton v Chikagu. Popel se je z letalom 9000 m visoko, kjer je napravil 400 posnetkov. Pričakujejo, da bodo dale fotografije zanimive podatke.

Obvezno zbiranje odpadkov za vojno je po nemškem vzoru vpeljala tudi Slovaška. Ostanke zbira šolska mladina in jih oddaja Trgovskemu društvu v Bratislavi.

Divizija vojaštva straži javna poslopja v Kairu, posebno poštno poslopje, radijsko postajo in druge državne zgradbe.

Italijansko trgovinsko mornarico povečavajo. Zdaj ima 3,5 milijona bruto ton, povečali jo bodo na 6 milijonov bruto. Posebno pažnjo bodo posvetili cisternskim ladjam.

— Ja, gospa Boltekova, moj mož je prej pel na dvorih.
— Kaj takega! Ali so mu vratarji pustili?

Roosevelt in novinar

Med listinami Bele hiše je tudi zanimiv dokument, ki prča, da so predsednika USA, Roosevelta oblegali že kot studenta za podpise. Pri neki takšni priliki je prišlo do dogodka, ki ga je svet že pozabil, zdaj so ga pa zgodovinarji spet poživili.

Neki novinar je vzel jedilni list, ga obrnil in zaprosil Roosevelta za avto-gram. Ta je pa na robu karte napisal: »S tem imenujem g. Herberta N. Bratterja za poslanika USA na severnem tečaju!« Novinar se ni nikoli nadejal, da bo kdaj ta jedilni list prešel v arhiv. Nekega dne ga je pa dobil na svoj naslov s pripisom: »Samo na južnem tečaju je še mogoče, g. Bratter, severni je že zaseden...«

FLORENCE RIDDELL

LJUBEZEN NA EKVATORJU

ROMAN

64

Zob jo je v tem hipu zabol el tako ostro, da se je takoj odločila. Že tri noči ni zatislila očesa, jesti pa tudi ni mogla. Popolnoma prav ima Filip. Čedalje bolj nezadovoljen bi bil z njo, če bi se še naprej upirala njegovim nasvetom, ko vendar ni vzroka, da bi jih ne upoštevala.

»Torej prav,« je rekla naposled, »še danes popoldne pojdem!«

Nasmehnil se ji je, se sklonil k njej ter jo poljubil na čelo. »Razumna ženka! Neumno bi vendar bilo, še dalj časa odlašati ter sebe in druge trpinčiti. Za fantka ne skrbi! Sam bom skrbel zanj!«

Glenison je bila o tem prepričana. Filip se je sicer izneverjal svoji ženi, nikdar pa bi tega ne storil svojemu sinu.

Ko je nekaj ur kasneje sopihal vlak po sončni krajini, je Glenison že mislila, kako se čim manj zadrži v Nairobi. Danes je torej, v četrtek ali najpozneje v petek bo že spet doma!

Pri zobozdravniku je šlo delo naslednje jutro naglo izpod rok, hitreje kot si je predstavljala. Vzrok bolečin je bil v korenini. Zoba bi bilo škoda, ker bi s tem izgubili ostali trdno oporo. Zdravljenje pa bi trajalo nekaj dni. Kmalu je odšla iz ordinacije. Všeč ji je bilo, ko se

je v trenutku rešila bolečin. Posebno všeč pa ji je bilo, ker ji ni bilo treba ostati čez noč v Nairobi. S popoldanskim vlakom bo že mogla iz Nairobi. To bo presenečenje za Filipa in malega Briana — se je v duhu smehljala svoji sreči — da, ta bolni zob je bil vreden tega!

Pohitela je v glavno ulico, kjer je v trgovinah nakupila nekaj stvari, ki jih je naročil Filip, nekaj drobnarij za gospodinjstvo ter igrače za Briana. Koj nato se je vrnila v hotel, si pripravila prtljago ter pohitela na postajo.

Vlak je ušla v zadnji minuti. Filipu ni mogla niti poslati brzojava, naj jo pričakuje na postaji z avtomobilom. Zanesla se je na stari avto, s katerim čaka črni šofer na potnike pred postajo v Kilgomi. Toda tudi z volovsko vprego bi se končno zadovoljila. V vsakem slučaju pa je to najhitrejši povratek na Kilima Nungu. Podrobnosti je niso skrbele.

V Kilgomi je zares našla stari avtomobil. V nekaj minutah je zabrn el. Glenison je zmetala vanj prtljago in koj nato je šofer pognal po cesti proti Kilima Nungu.

Somrak je zavil pokrajino v nehkotno. V zraku je še trepetala dnevna

vročina. Iz občestnih mlak je pel žabji zbor; čreda zeber je večkrat prečkala tik pred avtom cestjo. Glenison, sključena med svojo prtljago, je bila srečnejša kot kdor koli. Polglasno si je pela pesmičke ter radostno pozdravila drobne lučke, ki so mežikale v daljavi kot pozdrav z doma. Kilima Nungu! Čez nekaj minut bo tam. Jedva trideset ur je bila z doma, a ji je bilo že težko po domu.

Blizu farne sta že prišla, ko je močan sunek prekinil njene vesele misli. Avto se je stresel ter se sunkoma ustavil.

»Memsahib... kolo... počilo!« je proseče dejal domorodec za volanom. Glenison je izstopila. »Nič hudega, Abdul,« mu je rekla, »šla bom peš. Popravi okvaro ter mi stvari pripelji na farmo. Neko- ga ti pošljem v pomoč.«

Kilima Nungu je bila oddaljena še dobrih dve sto metrov. Hitela je, da pride čimprej domov. Ko je prišla precej blizu, je opazila, da so vrata v hišo odprta. Glenison je bila izredno dobre volje. To bo presenečenje, ko popolnoma tiho vstopi... Filip se bo čudil, da se je tako naglo vrnila, morda bo celo vesel...

Z nasmehom na obrazu je hitela po stezi proti svojemu domu.

»Ah, File, to je zabavno! Strašno resen in zaskrbljen ste! Zares, kakor oče. Menda me ne boste prepričali, da ga koptate in spravljate spat popolno na sam!« Filip je odgovoril Aniti z veselimi na-

smehom.

»Seveda, vse delam sam. Prav za prav moram delati. Sicer pa je stvar zame prav zanimiva, nikoli še nisem imel takega posla.«

»To bo Glenison vesela. S temile domačinskimi pestunjami je zares velik križ; mrzlica jih popade, ko bi jih človek najbolj potreboval, ter se zavlečejo v svoj kot in se za nič na svetu ne zmenijo.«

»Toda naša pestunja je prav zares bolna!« je odgovoril Filip. »Ne pustil bi je k malemu Brianu, saj ne vem, kaj ji je prav za prav.«

»Pa imate res težave, Filip,« je rekla Anita sočutno. »Prav nič nismo vedeli, da je Glen odpotovala. Želeli smo, da pridete danes k nam ter nam pomagata zabavati povabljenе goste. V hotelu smo se danes srečali z nekaterimi starimi znanci in smo jih povabili na večerjo. Pripovedovali so zanimive stvari iz domovine, baje se dobro poznajo z Jackom in njegovimi sorodniki na Angleškem.«

»Seveda bi prišli z največjim veseljem. Toda... saj vidite...« je pripomnil Filip in skomignil z rameni.

Anita je popila cocktail, ki ji ga je ponudil. Nejevoljna je bila, ker ji stvar ni uspela po načrtu kot sta se bili domislili z Elizo. In zdajle ji Filip pove, da mora ostati doma, ker mora varovati otroka, ker si je pestunja prav ta dan izbrala za svojo mrzlico. Nervozno se je ozrla na uro.

Kultura

Slikarska razstava Perko-Pečarič

V beli dvorani »Umona« se letos kar vrstijo razstave: najprej sta razstavljala Mušič in Putrih, potem je prišel Lojze Šušmelj, pretekli teden pa Lojze Perko in Herman Pečarič. Oba sta amaterja. Kolikor sta dobili osnovnih naukov o slikarstvu, izvirajo iz zasebne šole »Prebude« v Ljubljani. Lojze Perko je med tem odšel na slikarsko akademijo v Soljo, pač prvi Slovenec, ki je nastopil to pot na skrajni južnoslovanski vzhod. Herman Pečarič je zasebni uradnik.

Mariborska razstava je bila njun prvi nastop. Z njim sta pokazala celo malo preveč poguma, kajti pretežna večina del še ni taka, da bi spadala na razstavo, ki je navsezadnje le javna kulturna prireditelja. Dasi je ta nastop izraz vere, ki je simpatična, je na drugi strani tudi izpričevalo pomanjkanje kritičnosti, ki je od njih sicer ne moremo še pričakovati, saj je celo mnogi priznani umetniki ne kažejo v zadostni meri, a bi jo bilo zato treba poiskati v primerni žiriji. Žirija je potrebna za vsako razstavo, še toliko bolj za začetnike in amaterje. Pod primernim merilom bi bila morala izostati večina razstavljenih del in to na korist obeh razstavljalcev in njunega razvoja.

Z zrelišča položaja Perkota in Pečari-

ča je treba presojati njuna dela samo s stališča: ali imata talent ali ga nimata? Za zdaj je važno in tudi odločilno samo to. Na to vprašanje je pa mogoče odgovoriti pozitivno. Oba sta talentirana, in če ju sodimo kot amaterja, jima moremo priznati v nekaterih delih neke kvalitete, ki celo presenečajo. Ako bi studirala in imela priložnost za nadaljnje delo, bi utegnili postati kdaj morda res umetnika. Temelji za to so jima dani. O tem govorimo pri Perkotu olja »Domačija«, »Štumble«, »Jesen ob vodi« in še nekatera druga, posebno starka v »Nedeljskem popoldnevu«, kakor tudi risbe. Za enkrat pa je še ves pod vplivom Miheliča in trd. Tudi barve so mu na večini slik nečiste. Zraven je zelo mnogo očitega diletantizma.

Pri Pečariču nas zopet presenečajo v prvi vrsti nekateri akvareli, posebno »V logu«, »Čez polje« in »Grmada«, olje »Ljubljana v snegu« in še nekatera ter risbe, posebno »Sv. Ana«. Pečarič je celo bolj razgiban kakor Perko, dasi je na drugi strani zopet manj enoten in pod spreminjajočimi se vplivi. Poleg teh del, med katerimi bi nekatera spadala tudi na kritičnejše izbrano razstavo, so bila tak, ki odkrivajo najpreprostejši diletantizem.

Po vsem tem bi bilo edino pravilno, da bi Perko in Pečarič v bodoče nastopila solidnejšo pot, ki bi se ogibala kvantitete na korist kvalitete in razstavljala

najprej na skupinskih razstavah. Z njunim nedvomnim talentom, vztrajnim študijem in izbistritvijo avtokritike bi gotovo dosegla svoj cilj.

-r.

Sport

Reorganizacija smučarstva in MZSP

Iz MZSP blizu stoječih krogov smo prejeli:

»Časopisi so objavili, da se športni klubi, člani Mariborske zimsko-sportne podzveze niso udeležili zadnjega zborovanja 27. aprila v Ljubljani in da se torej ne zanimajo za usodo reorganizacije športne zveze, ki se sedaj odloča.

Res je pa to, da so temu zborovanju prisostvovali predsednik, podpredsednik MZSP in en klubski član, ki so popolnoma zadostovali, da so predložili skupno mnenje in stališče vseh klubov MZSP k osnutku pravil. Niso prišli k posvetovanju zastopniki ostalih 15 klubov — članov MZSP iz sledečih razlogov:

1. Vsi klubi so tesno povezani kot ena harmonična družina v svoji podzvezi, ki je skupaj z njimi že popreje proučila vse bistvene pogoje reorganizacije, da more sedaj ona sama s polnim zaupanjem kolektivno zastopati njihove interese. 2. Tudi

so klubi MZSP že obrazložili svoje zahteve in želje delegatu JZSS na mariborskem sestanku. 3. Razne divergencije pri reorganizaciji se v glavnem sučejo v antagonizmu med Gorenjci in Ljubljanci. 4. S potovanjem v Ljubljano so združeni materialni izdatki, ki jih klubi lahko prihranijo.

Tako je odsotnost klubov MZSP opravičena, ali po svojih predstavnikih iz MZSP budno zasledujejo vsake spremembe, podpirajo vsa dobra prizadevanja, vse pametne zamisli od katere koli strani v stremiljenju za končno zdravo ureditev slovenskega smučarstva in se vesele, če so k temu že pripomogli ter bodo ob odločitvi uri zastopniki vseh 16 klubov gotovo vsi na svojem mestu, trdno prepričani, da bodo vsi slovenski smučarji, vzvišeni iznad sedanjih malenkostnih epizod, visoko dvignili zastavo bodoče Slovenske zimsko športne zveze.

Binkoštni nogometni turnir

Zadnja leta je že nekako postal običaj, da sportniki preko večjih praznikov počivajo, dočim smo imeli popreje baš ob takih prilikah sportne prireditve v največjem stilu. Razmere so se tako izpremenile, da si klubi niso mogli več vabiti res prvovrstnih nasprotnikov radi previsokih materialnih žrtv, domača moštva pa, ki nekaj pomenijo; vidi nogometno občinstvo itak iz leta v leto na prvenstvenih tekmah.

Letošnji binkoštni prazniki pomenijo izjemo v tem pogledu. SK Železničar bo priredil velik turnir, ki nam sicer ne bo nudil prvorazrednega nogometa, a bo vendar zanimiv kot revija nogometa z našega podežolja, saj bodo v okviru turnirja tekmovali poleg rezervnega moštva prireditelja in pobreške Slavije še PSK Drava ter v Mariboru doslej več ali manj neznana najmlajša kluba MNP SK Slovenjgradec ter SK Slovan iz Guštanja. Turnir se

bo odigral na binkoštni ponedeljek dopoldne in popoldne na stadionu, vrstni red tekem in pozicije turnirja bomo objavili prihodnjič. Za zmagovalca turnirja je predviden lep spominski pokal.

s Atleški meeting SSK Maratona, razpisani za 12. maj, je preložen za teden dni.

s CSK je v prijateljski tekmi premagal SK Lendavo na praznik v Dolnji Lendavi v prijateljski tekmi s 7:0 (1:0). Sodil je g. Dolgoš.

s V finalu za državno prvenstvo se bo v nedeljo nadaljevalo tekmovanje s tekmami BSK—Jugoslavija, Hašk—Slavija (S) ter Hajduk—Gradjanski.

s Reprezentanca ZNP bo gostovala na Slovaškem za binkoštno praznike. Radi tekem Gradjanskega in Haška bo sestavljena po večini iz igralcev Concordije in Slavije (V), v pošteev pa pridejo tudi nekateri rezervni igralci Gradjanskega in Haška.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. Najmanjša priložnost za te oglase je din 3. Držbe, preklic, dopisovanje in čenitovanski oglasi din 1. — po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 10. —. Delo tiskane besede se računajo dvojno. Oglasni davek za enkratno objavo znaša din 2. —. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma se le vplašati v bismo skupaj s naročilom ali pa po poštali položnici na čekovni račun št. 11.409. Za vsi oismene odzvoze glede malih oglasov se mora priložiti znak za 2 din

Razno

BRITJE DIN 2

striženje din 4. Obiskujte cenjejšo brivnico »Rapid«. Meljska c. 1. 2825-1

SEMENSKI OVES

jarl ječmen, beli krompir za seme, deteljina in travna semena, škroplna sredstva, umetna gnojila in apneni prah je dobiti pri Kmetijski družbi. Meljska c. 12. telefon 20-83.

BOTRI. BOTRE, BIRMANCI bodo vsi srečni če naročijo eleganten avtomobil št. 1. Kle menšak, Pobrežje. 3099-1

TRAJNI KODRI

z novim aparatom sistema 1940. Takoj valoviti Mrakič. Koroška c. 7. 3096-1

Prodaj

ZA BIRMO

nakupite najugodnejše pri »Maras, Oset, Koroška cesta 26 (poleg tržnice). 2892-4

RADI POTOVANJA

se poceni proda 1 sobna kredenca 6 stolov, 2 mizi in 1 preproga. Kamniška 5-1. levo. 3097-4

Moderni

OTROŠKI VOZIČEK

razno dobro ohranjeno pohištvo, madrace, čevlji in obleke naprodati. Starinarna Osebek, Studenci. 3086-4

PSIHA

miza, otr. postelja, antična omara, ogledalo in mala papiga s kletko se poceni proda Miklošičeva 6-1. vrata 4. 3095-4

Stanovanje

SOBO IN KUHINJO

oddam, primerno za železničarje. Praprotnikova 17. 3102-5

Oddam

DVOSOBNO STANOVANJE s 15. junijem Pobrežje, Stranska ul. 5. 3089-5

SOBO IN KUHINJO

z lepim vrtom takoj oddam. Stranska ul. 8. Pobrežje. 3093-5

Sobo odda

PRAZNO SOBO s posebnim vvhodom oddam solidnemu gospodu. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 3085-7

Sprejem

GOSPODA ali gospodično na stanovanje in hrano. Einspielerjeva 26. Melje. 3084-7

Sobo išče

Upokojeni

ŽELEZNIČAR želi na deželj kmetisko hrano in stanovanje. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Kot domače«. 3083-8

Sluzbo dobi

HLAPCA

h konjem, ki zna opravljati poljsko delo. Vprašati v ogl. odd. »Večernika«. 3063-9

Lene foto-kopije in povečave izdeluje

DROGERIJA **KANC**

Sprejem **POMOČNIKE** za male komade Tovornik Hinko, krojač, Tyrseva 11. 3100-9

KONTORISTINJA z lepo pisavo in dobra računicarica se sprejme. Pismene ponudbe z natančnimi podatki pod »Zmožna« na ogl. odd. »Večernika«. 3101-9

Sluzbo išče

ŠOFER

spreten, išče sluzbo k tovrnemu ali posebnemu avtomobilu. Ivan Ul. Košaki 50. 3092-10

Kapital

HRANILNE KNJIŽICE

drž. vredn. papirje, valute prodate najbolje pri Bančno kom. zavodu Maribor, Aleksandrova 40. Kupujte pri nas srečke drž. loterije. 2950-16

BIRMANSKA DARILA!

Ogromna izbira! Solidne cene! Brezobvezen ogled!

A. KIFFMANN nasl. O. KIFFMANN

Dotrpel je in mirno v Gospodu zaspal v 78. letu starosti naš preljubi soprog, očka, stari oče, tast in stric, gospod

Ivan Kos

preglednik finančne kontrole v p.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek, 9. maja, ob 16. uri iz mrtvašnice na Pobrežju na frančiškansko pokopališče.

Žalujoče rodbine: Kos, Pivec, Lovše, Vajt, dr. Rapoc in ostalo sorodstvo.

Potrni neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da nas je zapustil 6. t. m. ob 1/3. uri naš globoko ljubljani, nepozabni stari oče, gospod

Josip Friess

hišni posestnik v Cankarjevi ulici 8, Pobrežje, poštni odpravitelj v p. in živinozdravnik

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 8. t. m., ob 17. uri iz mrtvašnice na magdalensko pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo brala v četrtek, 9. t. m., ob 7. uri v magdalenski cerkvi.

Graz, dne 7. maja 1940

Globoko užaloščeni Albert Friess, vnuk.

Najnovejše!

Izšla je iz tiska knjiga
LOJZA ŠUŠMELJA

»Kobanski motivi«

30 izvornih linorezov, katere prejmete v **Tiskovni zadrugi** na Aleksandrovi cesti 13. Tel. 25-45